

Debat de política general del Consell Insular de Mallorca (24 de febrer de 2011)

Discurs de Joana Lluïsa Mascaró, portaveu del BLOC per Mallorca

Honorable presidenta,
Honorables conselleres i consellers:

A tres mesos de les eleccions, és moment de fer balanç. De ser tan autocrítics com calgui, però també de reconèixer els avenços i ser optimistes, perquè hi ha la voluntat de continuar i consolidar el projecte que hem dissenyat i treballat.

El mandat ha estat dur i difícil; no té sentit negar-ho. Per un costat hem patit –i patim– els efectes d'una greu crisi econòmica i social, d'abast internacional, que ha condicionat les polítiques i actuacions del Consell ja que les necessitats de la societat ens han obligat a prioritzar –com no podia ser d'altra manera– el manteniment dels serveis i les polítiques adreçades a les persones més necessitades.

Per un altre costat l'esclat de les investigacions judicials de nombrosos casos de corrupció política ha generat una forta alarma social, ha allunyat la ciutadania de la política, ha suposat una pèrdua de confiança en els representants públics i ha afectat l'estabilitat del govern al Consell i a altres institucions.

Canvis de responsables d'àrees dins el govern, renúncies a l'acta de consellers, canvis de portaveus, crisis de pacte, expulsió d'un dels socis de govern i acabar la legislatura amb un govern en minoria no ha estat fàcil.

La voluntat del nostre grup ha estat contribuir a la governabilitat, contribuir a fer front a la crisi i a fer costat a les capes socials més necessitades, amb un programa de govern progressista, ecologista i arrelat al país.

També hi ha hagut, i hi ha, discrepàncies. Discrepàncies com la que mantenim amb la Via Connectora. No ho hem d'amagar tampoc –ni ho hem d'amagar, ni n'hem de fer un drama–, perquè en democràcia, la corresponsabilitat de govern no significa excloure la llibertat de ser crítics i autocrítics.

Nosaltres també som conscients de la necessitat de resoldre els accessos a Palma. Però també som conscients que, precisament perquè primi l'interès general, les solucions s'han d'aplicar tenint en compte l'impacte territorial i paisatgístic, així com els criteris ambientals; i s'han de fer dins del marc d'un model global de mobilitat que està apostant fermament pel transport públic. Durant els darrers anys s'ha incrementat un 17% el nombre d'usuaris del transport públic de Mallorca. Els usuaris del tren s'han incrementat un 27%, i determinades línies de bus que utilitzen els ciutadans que vénen a treballar a Palma, s'han incrementat fins un 40%.

Respecte a això que ha dit de la mà estesa, li agafarem, i fort.

Ser crítics, autocrítics i responsables per avançar cap al consens necessari, cap a opcions on tots i totes ens trobem còmodes, i no només l'equip de govern i els partits que li donen suport, sinó sobretot els ciutadans i ciutadanes d'aquesta terra. Ho hem fet amb molts de temes i amb la Via Connectora també hem de ser capaços d'aconseguir-ho. I en això estam treballant.

Aquests han estat anys de molta feina per aconseguir consens en diferents temes, i especialment per dur a terme projectes i programes. I part d'aquest feina ha estat silenciada pels embats de la crisi i pel desgavell de la corrupció. Però **s'ha duit a terme bona part del programa que ens proposàrem l'any 2007 i des del punt de vista progressista, social i territorial el balanç de la feina feta és netament positiu.**

I ho hem fet amb honestedat, podem haver comès algun error –només els déus no erren mai– però sempre hem posat l'interès públic per davant dels interessos particulars.

Tammateix no hem aconseguit encara agilitar el funcionament del Consell. Segurament la doble condició d'ens local i d'ens autonòmic ha fet que el CIM hagi anat assumint competències i incrementant programes amb una estructura i uns recursos d'ens local que fa que la burocràcia, necessària per actuar amb legalitat i transparència, es compliqui i sigui percebuda com a un perjudici pels proveïdors i per la ciutadania, per les persones, entitats i empreses a qui se'ls ha concedit una ajuda o subvenció.

Un dels primers reptes per després de les pròximes eleccions haurà de ser actuar decididament en la racionalització tant de l'administració com de l'estructura institucional.

Racionalització per donar un servei més àgil, més transparent i més efectiu. Racionalització per servir els ciutadans sense laberints burocràtics.

Però no hem de confondre la necessària racionalització i la simplificació de tasques amb el retall de competències als consells. Ni molt manco en la desaparició dels consells.

No hem de confondre la transparència, l'austeritat i la gestió eficaç, amb tornar enrere el procés autonòmic i el desplegament estatutari de repartiment de competències. **No es pot utilitzar el moment de crisi i de dèficit per retallar o acabar amb l'autogovern.** De cap manera. Ni contra l'autogovern ni contra l'estat del benestar. L'associació entre dèficit i autonomisme és falsa i intencionada, mal intencionada; és el centralisme d'alguns partits i la seva desconfiança cap a les autonomies el que ha generat una estructura cara, ineficaç i insostenible.

I no hem de confondre la racionalització amb l'eliminació d'organismes com la RTVM que actuen amb independència i professionalitat, que donen suport a la indústria audiovisual del país i que, amb una gran austeritat, ofereixen una oferta informativa i formativa de proximitat i de molta qualitat.

És curiós que el partit que gastava més de 120 milions d'euros cada any en una televisió ara trobi que la ràdio i TV de Mallorca, amb un pressupost de 10 i sense dèficit, sobra.

Només defensen el tancament de mitjans de comunicació públics, independents i professionals aquells qui no volen una societat crítica. Només propugnen la supressió de la Radiotelevisió de Mallorca aquells qui no accepten una societat plural i diversa, i volen imposar una Espanya uniforme, de pensament únic.

Són, per cert, els mateixos que al País Valencià censuren les emissions de TV3, per tirar una cortina de fum sobre tèrbols afers de *trajes* i corretges. Una vergonya, tot plegat.

Ens preocupa que certs partits vulguin aprofitar la situació econòmica actual com a excusa per recular en el procés d'autogovern i tornar al centralisme que ofega qualsevol signe d'identitat diferent al que ells consideren "normal". Amb això el PP i els seus candidats se'n duen el primer premi, però el PSOE estatal i el Govern Zapatero no només no fa res en sentit contrari sinó que també hi ajuda. Perquè, seguint amb l'exemple del tancament de TV3 al País Valencià, el Govern socialista de l'Estat ho podria evitar.

Perquè, senyora presidenta, vostè xerrava avui de matí de la seva "fidelitat al país". I estam contents que la presidenta de Mallorca reivindiqui de manera solemne aquesta fidelitat al país. Ara bé, tenim la impressió que no entenem el sentit de país ben bé de la mateixa manera. Jo també era diputada l'any 2007, quan es va votar l'Estatut actual. I precisament per fidelitat al país, jo i els diputats del meu grup, el PSM, i també els d'EU-Verds, hi vàrem votar en contra. **Perquè volíem, i volem, un Estatut de nació per Mallorca i per les Illes Balears, que ens assegurí un autogovern sense imposicions foranes, un finançament just i un reconeixement de la llengua catalana que, almanco, l'iguali jurídicament a la llengua castellana. Aquest és el nostre sentit de país.**

Però així i tot, encara que les nostres posicions no haguessin estat majoritàries, tenim l'Estatut que tenim, i exigim que es compleixi. Faltaria més.

Per tant, fidelitat al país, sí. Racionalització sí. I austeritat també. Tot això, amb des de la pluralitat i el servei a la societat.

No només hem exercitat l'austeritat en la despesa; també hem reduït el nombre càrrecs. I la difícil situació econòmica d'especial dificultat, ens ha obligat a retallar pressupostos. **Els diferents departaments han assumit l'esforç que suposava no només haver de prioritzar programes igualment d'importants, sinó també haver de renunciar a altres, per evitar que els serveis i ajudes de l'àrea de Benestar Social no patissin.**

Una retallada que s'havia de fer i s'ha assumit, però que ens retorna per enèsima vegada a l'etern problema d'aquest país: el finançament.

Per paga, les inversions estatutàries, que certament ens han permès afrontar noves infraestructures i posar en marxa nous projectes d'inversió, no financen els serveis –que són la despesa bàsica del Consell.

Igualment hem de ser conscients que aquests tipus d'inversions tenen data de caducitat. S'acaben d'aquí a tres anys. Per tant, **com a molt tard, d'aquí a tres anys hauríem de tenir ja un sistema de finançament més just i equilibrat.** Si no resollem aquest tema, per molts de retalls i reestructuracions que fem, els consells i els ajuntaments no podran fer front ni a les competències que tenen assignades ni a les necessitats de les persones.

El Consell, com els ajuntaments, té competències que ha de gestionar, té serveis que ha de continuar donant... **Si realment volem garantir la qualitat de vida, el benestar social d'una societat forta i cohesionada és imprescindible resoldre el finançament de les CCAA, dels consells i dels ajuntaments.**

Tots i totes som conscients que la conjuntura econòmica és difícil, els ingressos públics han caigut en picat, i que així es fa difícil que el finançament sigui l'adequat i els pressupostos puguin pujar aquest any o el següent. Però si no hi ha voluntat política ni el finançament ni els pressupostos seran els adequats ni ara ni mai. I voldria recordar que amb això, **els partits que han tengut responsabilitat de govern a l'Estat, PP i PSOE, PSOE i PP, en són més que corresponsables.**

Però, tot i els problemes de finançament, els pressupostaris i totes les especials dificultats d'aquests darrers anys, tot i així, el balanç és netament positiu.

Poder dir que el pressupost de l'IMAS, instrument de gestió de l'àrea de Benestar Social, ha **pujat globalment prop del 40% (39,17%)** i que serveis destinats a les persones més necessitades com la concertació de places per a persones amb discapacitats ha incrementat quasi un 60% (59,56%) o que partides destinades a persones amb situació d'exclusió social ha pogut incrementar-se 129,57 %, ja és un bon balanç.

Però no només hem incrementat les polítiques i programes destinats a persones amb situació d'especial dificultat.

També s'ha increment el suport als ajuntaments. Mitjançant el Pla d'Obres i Serveis, els ajuntaments ha pogut dur a terme obres de millora del clavegueram, d'asfaltatge de carrers i de l'enllumenat públic, però també construcció d'infraestructures i equipaments com centres esportius i culturals, centres de dia, locals per a joves i la tercera edat, centres sanitaris i escoles -molts centres d'educació infantil de la Xarxa 0-3 anys són una realitat gràcies al Consell. Fins hi tot m'atreviria a dir que aquesta xarxa ha estat possible gràcies al POS.

Totes aquests obres evidentment milloren els servei que els ajuntaments donen als ciutadans i contribueixen a la millora de la qualitat de vida dels pobles i ciutats de Mallorca.

Només entre els doblers destinats al POS, la línia extraordinària per ajudar als ajuntaments a pagar factures, i les ajudes per fuites d'aigua, el Consell ha destinat més de 60 milions d'euros a promoure el desenvolupament econòmic i social dels nostres municipis.

També ha estat important l'increment del suport tècnic que se'ls ofereix, i del treball en xarxa entre consell-ajuntaments-entitats socials per a incrementar el consens polític i social pel que fa l'A21L.

I també cal destacar els prop de 10 milions d'euros invertits en el pla de millores del cos de bombers de Mallorca: millores als parcs, construcció d'un de nou a Alcúdia, incorporació de 30 bombers... Aquestes inversions milloraran la seguretat i la tranquil·litat dels mallorquins.

Un dels aspectes que marca el signe d'aquesta legislatura, i dels que més es destaca l'interès públic per davant del privat, és en l'important avanç en la protecció de Mallorca. La tasca feta des del Consell i també des del Govern ha marcat un avanç de difícil retorn cap al canvi de model territorial.

Hem aconseguit fer un gir de 180 graus a les polítiques territorials; i hem aconseguit revertir diversos processos urbanístics agressius que s'havien posat en marxa la legislatura anterior. Es Guix, Es Pujols, Son Baco, Es Pagos, Son Real... són alguns dels llocs que han quedat protegits.

La modificació del PTM duita a terme, amb la supressió de 19 de les polèmiques ART, ha partit del supòsit d'entendre el territori des de la perspectiva dels interessos generals i de la millora de la qualitat de vida, reconeixent que els recursos són efectivament limitats.

Hem de reconèixer, amb tota franquesa, que en algun moment vàrem patir; abans que el govern quedés en minoria patírem pels acords a què havíeu arribat inicialment amb UM. Acords que, com sabeu, no compartíem.

Però va valer la pena apostar per altres fórmules, i la modificació del PTM aprovada definitivament fa poc més d'un mes, amb un ampli consens –que no sé si avui no seria possible- va suposar una aposta decidida i valenta pel canvi de model territorial, per la protecció del territori i per un urbanisme més transparent i sostenible; posant l'interès públic per damunt dels interessos privats que persegueixen l'enriquiment a costa de l'explotació dels recursos naturals; fent possible el més que necessari equilibri entre qualitat de vida, desenvolupament i protecció.

Perquè **el desenvolupament no es pot deslligar de la protecció.** El model econòmic basat en el creixement urbanístic ha fracassat; la crisi econòmica global ha posat de manifest que el model del creixement urbanístic desmesurat i consumista és un model amb conseqüències nefastes a gran escala.

I no hi haurà qualitat de vida i desenvolupament socioeconòmic sense protecció.

Vivim a Mallorca i de Mallorca, i hem d'apostar per la qualitat de vida i el desenvolupament socioeconòmic de les generacions actuals i futures. I això, aquí, significa apostar pel turisme, el seu motor econòmic. I no hi haurà turisme sense protecció del paisatge, del territori i del patrimoni en sentit ampli.

A més, la protecció del nostre patrimoni natural, cultural, històric i etnològic suposa una fita molt important per a fer possible la preservació i la projecció de la identitat pròpia del país, bàsica pel

desenvolupament de la societat, però també pel turisme ja que podem oferir una diversitat que altres llocs no tenen.

Es tracta de posar en valor allò que tenim, cosa que feim amb instruments com el Pla especial de la Ruta de Pedra en Sec (GR221) que garantirà i regularà l'accés a més de 303 km de camins que discorren per la Serra de Tramuntana i que pretén posar els camins a l'abast del senderisme i preservar i rehabilitar les zones més fràgils i sensibles tant des del punt de vista ambiental com etnològic i patrimonial.

Però que també vol contribuir al desenvolupament endogen i sostenible dels municipis de la Serra.

Aquesta Ruta de Pedra en Sec i la Ruta d'Artà Lluç (GR222), que travessa el pla de Mallorca i el Raiguer per a arribar al cor de la Serra, complementat amb els treballs que es fan per a demostrar la titularitat pública del camins i garantir-ne l'accés, són un exemple més de la voluntat de posar l'interès públic per sobre dels interessos particulars, a la vegada que s'ofereix un llarg llistat d'itineraris per excursionisme i senderisme que conjuntament amb la xarxa de refugis suposen una excel·lent oferta pel turisme de natura.

Hem protegit territori i hem posat en valor el paisatge. I **també hem preservat molts d'elements que estaven en perill de destrucció i hem posat en valor el patrimoni històric i cultural.**

La defensa del patrimoni històric i cultural conjuga una sèrie de valors que sempre han estat presents en el nostre ideari: protecció del territori, defensa de les senyes d'identitat i aposta per un model turístic i de desenvolupament econòmic sostenible.

Durant aquest mandat s'han protegit molts elements significatius. La declaració de BIC, amb la categoria de conjunt històric, del barri des Jonquet de Palma, cosa que implica el reconeixement dels valors històrics i paisatgístics d'aquest enclavament. Com també s'ha fet amb molts de llogarets de diferents municipis de l'illa.

S'ha impulsat la rehabilitació i la posada en valor del patrimoni, cercant finançament, i rehabilitant – directament amb les brigades pròpies- o bé donant suport econòmic i assessorament tècnic a ajuntaments, particular i entitats per a :

- L'elaboració dels catàlegs de patrimoni.
- Activitats arqueològiques i paleontològiques: mai s'havia donat tant de suport als jaciments com en aquesta legislatura.
- Activitats per a famílies, com el programa "Un passeig per l'arqueologia. Arqueologia en xarxa".
- S'ha aconseguit signar un conveni amb el Ministeri de Cultura per a redactar la carta arqueològica subaquàtica, una reivindicació històrica.

I s'ha aconseguit, amb molta feina, molta cooperació de la societat, d'entitats religioses –el Bisbat– i pocs doblers, la Declaració de Patrimoni immaterial de la Humanitat el cant de la Sibil·la, un reconeixement internacional a una manifestació del nostre patrimoni cultural i del nostre patrimoni lingüístic.

Patrimoni lingüístic que també hem de protegir i promoure. Per això **defensem el català com a llengua comuna i d'integració social, com a la llengua de trobada de tots els ciutadans d'aquest país, perquè sigui un dels instruments principals per a construir una societat cohesionada, solidària i amb projecció de futur.**

Des del Consell hem posat en marxa el PALC (Projecte d'acolliment lingüístic i cultural) com a pla pilot per a iniciar els fonaments per arribar a fer de la llengua i la cultura catalanes el vehicle d'integració i de cohesió social de la població de Mallorca.

En un món global precisament el que es posa en valor és la diversitat, i la diversitat cultural, la diversitat lingüística, en el món només existirà si hi ha algú que valora, viu, i promou la pròpia cultura i ens correspon als mallorquins valorar, viure i promoure la nostra pròpia. Cal que el català (el mallorquí) sigui la nostra llengua de referència primera si volem que hi hagi llengua pròpia.

Ens preocupa el "popularisme" de certs candidats que un dia s'aixequen i, no sé si havent berenat o no, decideixen que s'ha de derogar la llei de normalització lingüística; i que abans de dinar, el que volen és derogar el decret de mínims perquè troben que hi ha massa català a les aules. Candidats que diuen defensar el mallorquí però ells parlen majorment en castellà i demostren ser els més antimallorquins.

D'això, de capells i barrets, de tassons i gots, de què el que realment passa és que no volen prims, sinó "*Delgados*", en podem fer acudits, però la veritat és que és ben trist. Perquè la realitat és que el seu problema és que no creuen i que no volen permetre la diversitat, ni la diversitat lingüística, ni la diversitat cultural, ni la diversitat institucional. Quan des de molts àmbits es parla i es defensa la diversitat; ells pretenen negar aquesta diversitat i parlen d'igualtat i d'unitat dins l'Estat, quan el que realment volen és la uniformitat, un greu perill per a la cohesió social.

Però **nosaltres defensam la cultura pròpia i hem acostat la cultura a les persones fent-la més participativa.** Des del començament de legislatura, a l'àrea de Cultura ens marcàrem l'objectiu d'acostar la cultura a la ciutadania creant i redefinint espais i programacions culturals, però també donant suport i ajuda per a afavorir la creació, la difusió i l'excel·lència dels nostres productes culturals.

És cert que el retall pressupostari va obligar a baixar les expectatives. però així i tot, excepte en xifres, el balanç, gràcies a la tasca de les direccions insulars i amb la gran tasca dels tècnics, el balanç, com deia, és molt positiu.

Hem fet feina des d'una cultura participativa. En aquest sentit, hem creat la Comissió Assessora d'Arts Plàstiques i la Comissió Assessora d'Activitats Cinematogràfiques, i hem donat un nou impuls al Consell Assessor de Cultura Popular i Tradicional de Mallorca.

El Teatre Principal, amb una programació variada i de qualitat, ha aconseguit superar els 50.000 espectadors de mitjana anual. La Casa Museu Llorenç Villalonga de Binissalem i la Casa Museu Pare Ginard de Sant Joan han incrementat i millorat el programa d'activitats. I a través de la Xarxa d'Activitats Culturals del Consell de Mallorca posam a disposició dels ajuntaments serveis i activitats culturals itinerants.

Hem dinamitzat un Consell Escolar de Mallorca que era pràcticament inactiu.

Hem impulsat la creació i la producció, amb una important millora econòmica al Circuit d'Arts Escèniques. Per primera vegada hem fet una convocatòria internacional d'intervencions artístiques amb el Projecte Capella, un suport a la creació contemporània.

I tenim bons i grans projectes en marxa. Comprendran que com a Ilucmajorera senti un goig especial perquè gràcies a la generositat d'un gran artista Ilucmajorer –en Toni Catany– podem comptar amb el Centre Internacional de Fotografia: s'ha comprat la casa de Tomàs Monserrat, s'ha catalogat el fons documental i fotogràfic de Toni Catany i molt prest podrà començar a caminar la Fundació que ha de gestionar el centre.

La rehabilitació de la casa natal de Blai Bonet a Santanyí; la restauració de l'antic monestir de Bellpuig a Artà; la rehabilitació del castell de Santueri a Felanitx, la recuperació de refugis i albergs de la serra de Tramuntana i la rehabilitació de camins per potenciar el turisme senderista són alguns dels projectes que podran començar aviat.

Tanmateix, Cultura és estratègica i mereix més. La propera legislatura hauria de substituir obres públiques com l'estrella de la inversió pública: el patrimoni, la indústria cultural, els equipaments i els serveis culturals, hauran de ser una prioritat de primeríssim ordre.

Per tant, sra. presidenta, malgrat la difícil situació creada per la crisi econòmica i social, i malgrat els entrebancs provocats pels casos de corrupció, el balanç és positiu i ens permet encarar el futur amb un cert grau d'optimisme. És positiu perquè **podem presentar als ciutadans els comptes d'una feina ben feta, i un projecte de govern adequat per a un país que mira cap al futur amb confiança i amb esperança.**

Moltes gràcies.